PRIMORSKI DNEVNIK

GLASILO OSVOBODILNE FRONTE SVOBODNEGA TRŽAŠKEGA OZEMLJA

UREDNIŠTVO IN UPRAVA trg GOLDONI 1, I. NAD. Telefoni: Uredništvo 93-806 in 93-808 — Uprava 93-807

Rokopisi se ne vračajo.
OGLASI pri Upravi od 8.30 do 12 in od 15 do 18 - Tel. 93-807
CENE OGLASOV: Za vsak mm višine v širini enega stolpca: trgovski 40 lir, finančni in pravni 60 lir, osmrtnice 70 lir.

NAROČNINA

Cona A: mesečna 260, četrtletna 750, polletna 1400, celoletna 2600 lir; Cona B: 144, 414, 792, 1440 jugolir; FLRJ: 55, 165, 330, 650 din. Čekovni račun na ime «Ljudska založba»: Trst 11-5156; Reka 45-301; Ljubljana «Primorski dnevnik» — uprava 60-4045-34.

Leto III - Cena 10 lir - 6 jugolir - 2.50 din | TRST torek 2. decembra 1947 | Poštnina plačana v gotovini Spedizione in abbon. postale | Štev. 761

PARTIZANI SO VEDNO ODLOČNO NA ČELU DEMOKRATIČNE FRONTE

Veliko zborovanje partizanov Tržaškega ozemlja pod angloameriško upravo v Nabrežini

V nedeljo je bil v Nabrežini prvič po končani vojni zbor partizanov iz Trsta in tržaške okolice. Trg pred cerkvijo in vse središče Nabrežine je dobilo novo sliko. Rjave uniforme in titovke partizanov ter rdeče rute garibaldincev so oživljale spomin na one velike, težke in tudi vesele dni, ko so naše brigade uničevale sovražnika in ga podile s slovenske zemlje ter osvobojale vas za vasjo, mesto za mestom. Bili so tu borci Tomšičeve, Gubčeve, Gregorčičeve, Gradnikove, prekomorskih in drugih brigad ter skoraj popoln bataljon «Alma Vivoda» iz Milj.

Peš ali na kamionih so prihajale

skupine in čete z zastavami in ob petju partizanskih koračnic. Ob prihodu vsake nove čete ali skupine so oni, ki so se že preje zbrali na trgu prirejali prihajajoči skupini ali četi navdušen sprejem z vzkliki in ploskanjem. Posebno lep sprejem je imela kolona partizanov s Proseka, Opčin in Sv. Križa, ki je prikorakala v strogem vojaškem stroju ter bataljon «Alma Vivoda» z Milj.

Izzivanje civilne policije

Kot ob vsaki priliki, je tudi v nedeljo civilna policija pokazala svoje pravo lice. Ko je namreč prikorakal bataljon «Alme Vivode» v bližino Nabrežine, so agenti civilne policije stopili na delo. Skušali so preprečiti, da bi ta slavni bataljon, postrojen v čete, prikorakal na trg. Garibaldinci bi se morali razdeliti na majhne skupine in skupinice in neurejeni, počasi, morda celo skrivaj priti v vas. Vsakega poedinca so še posebej pregledali, da ne bi morda nosil orožja, bomb ali, kot je nekdo hudomušno rekel, tankov. Civilna policija je zares vredna svoje «slave» in skuša to pokazati pray povsod. Toda niti partizani niti garibaldinci se niso pustili prestrašiti od agentov civilne policije in bataljon je lepo postrojen prikorakal na trg med velikim ploskanjem in vzkliki ostalih partizanov.

Zborovanje je bilo v kinodvorani, toda ta je bila mnogo premajhna, da bi mogla sprejeti vse partizane. Zato so se mnogi zbrali okoli vrat in okoli poslopja ter poslušali govornike preko zvočnika.

Dvorana je bila nabito polna do zadnjega kotička. Brez posebnih okraskov, le nekaj italijanskih in slovenskih zastav je viselo ob steni in na odru je garibaldinec držal slovensko trobojko, dočim je slovenski partizan držal italijansko trikoloro z rdečo zvezdo.

Ne bodo uspeli!

Točno ob 11. uri je komandant brigade otvoril zborovanje. Prvi je govoril tov. Kenda v slovenščini. Očrtal je razmere, v katerih živimo in namen prvega partizanskega zbora. Rekel je, da so se partizani zbrali zato, da pokažejo svojo moč tistim, ki mislijo, da partizanov ni več in da vsem svojim prijateljem pokažejo, da so partizani še živi in kot v preteklosti vedno budna predstraža ljudstva. Tov. Kenda je nadalje rekel: «Tržaško ozemlje bi moralo biti svobodno, toda ni svobodno, zato, ker tuje imperialistične sile nasprotujejo temu, ker bi hotele napraviti iz tega ozemlja svoje vojno oporišče za napad proti demokratičnim državam Vzhoda. Toda mi partizani moramo tem imperialistom glasno povedati, da ne bodo uspeli, ker bi morali sicer iti le preko naših trupel. Poleg tega mi nismo sami. Za seboj imamo demokratično Jugoslavijo in veliko Sovjetsko zvezo, a na drugi strani italijanske partizane in vse demokratične množice Italije.

Poudaril je nato nujnost nadaljnje borbe proti vsem domačim in tujim protiljudskim silam za to, da se ljudstvu Tržaškega ozemlja in vsem demokratičnim množicam priznajo demokratične svoboščine. Na koncu je pozval vse partizane v nadaljni neizprosen boj proti imperializmu.

«Tu imamo mi odločilno besedo!»

Za tov. Kendo je govoril v italijanščini tov. Calabria, ki je pozval navzoče na dvominutni molk v počastitev spomina padlih borcev. Nato je s krepkimi besedami ožigosal civilno policijo, ki je skušala motiti svečanost s tem, da je zbrala tako veliko število svojih agentov, ter skuša strašiti s tem, da kroži med nami z jeepi in s strojnicami. «Toda to,» pravi tov. Calabria, «nas ne bo prestrašilo. Nasprotno, to je znak, da se nas oni bojijo».

Navajal je nato pozkuse reakcionarnih in profašističnih sil, da zatrejo svobodo. «Toda mi smo osvobodili Trst,» pravi tov. Calabria, «in mi imamo tu odločilno besedo in, ko smo se danes zbrali tu, da prikličemo v spomin slavne dni, ki smo jih zapisali v zgodovino z našo krvjo, svečano prisegamo materam in nevestam padlih borcev ter tovarišem invalidom iz narodno-osvobodilne borbe in vsemu ljudstvu, da naše in njihove žrtve niso bile zaman. Vsem poštenim demokratom pa izjavljamo, da smo mi partizani vedno z njimi in da ne bomo odnehali prej, preden ne bomo popolnoma svobodni.»

Kakor tov. Kendo, tako je tudi tov. Calabrio množica večkrat prekinjala z navdušenimi aplavzi in vzkliki maršalu Titu, Togliattiju in generalisimu Stalinu.

Z zborovanja sta bila poslana dva pozdravna brzojava, in sicer partizanski zvezi Jugoslavije ter milanskim partizanom. Kot zadnji je spregovoril tov. Depangher Mario iz Milj, ki je rekel, da bo na kongresu italijanskih partizanov v Rimu, kamor je vabljen, sporočil pozdrave slovenskih in italijanskih partizanov Tržaškega ozemlja. Njegov predlog je bil sprejet z velikim navdušenjem.

Med petjem in vzkliki se je dvorana počasi praznila in partizani so v strumnem koraku odkorakali proti spominski plošči, kjer so vklesana imena nabrežinskih padlih borcev. Na trgu je odjeknilo rezko komandantovo povelje «mirno» in po vsem trgu je zavladala grobna tišina, ki je trajala, dokler niso položili vence ob vznožju spominske plošče. Nato se je četa za četo pod kratkimi povelji komandirjev razšla in na trgu je ponovno postalo vse živo. Policija pa je ves čas krožila z jeepi in kamioni. Videti je bilo, da je marsikomu vsa ta mogočna parada mogli in discipline zelo neprijetna, saj se je neki član policije, kot je to trdil nek Nabrežinec, že prejšnji večer izrazil v gostilni, da bo drugi dan mnogo dela in da bodo marsikomu razbili glavo. Na cesti s Proseka v Nabrežino pa je policija blokirala cesto in ustavljala vsakega potnika. Med tem pa sta dva jeepa s strojnico, na katerih so bili po trije ameriški vojaki in en agent civilne policije neprestano krožili po Nabrežini.

Ob 13.30 uri je bil spet zbor. Vsa množica, preko tisoč pet sto partizanov v uniformah, je bila v trenutku urejena in četa za četo je odkorakala. Po cesti, ki vodi v Sempolaj, se je razvila dolga kolona, seveda ob «zaščiti» civilne policije.

Sredi Sempolaja so vaščani postavili svojim sedmim padlim borcem lep spomenik. Pred spomenikom je po žalni službi božji, ki jo je opravil domači župnik prvi spregovoril tov. Vižintin, ki se je spomnil domačih in vseh žrtev, ter poudaril potrebo po enotnosti v nadaljni borbi.

Čuvali bomo naše bratstvo

V imenu garibaldincev je spregovoril tov. Gasperini iz Milj, ki je rekel, da bodo garibaldinci kot v času narodno-osvobodilne borbe tudi v bodoče vedno ob strani slovenskih tovarišev. «Pred našimi padlimi tovariši prisegamo, da gorje tistemu, ki bi skušal to bratstvo rušiti, kajti Tržaško ozemlje ne sme biti kamen spotike med Jugoslavijo in Italijo, ampak mora biti in bo trden most, ki bo vezal Jugoslavijo z demokratičnimi italijanskimi množicami in to bo najlepša počastitev spomina naših padlih.

Za Gasparinijem je spregovoril domačin iz Sempolaja, na kar je šempolajski mešani pevski zbor zapel žalostinko «Zrtvam».

Mala pionirka je nato deklamirala pesem «Našim žrtvam» in desetletni sinček padlega partizana pesem «Moj oče je padel» kjer med drugim pravi: «Kaj, očka, poročal naj bi ti tvoj sin?» .

Srce krvavi —
svobode še ni....

Ob koncu so vsi partizani mogočno zapeli «Na juriš» in s tem je bila svečanost končana. Čete so ob zvokih partizanskih koračnic odkorakale proti Nabrežini, seveda ponovno v spremstvu civilne policije.

Velika udeležba pri volitvah v Slovenskem Primorju in Istri

Prebivalci Slovenskega Primorja in Istre so včeraj z velikim veseljem in navdušenjem izvolili svoje najboljše sinove in hčere v republiško in zvezno skupščino. Na volišča so prišli z zastavami in z godbo na vse zgodaj.

Mnoge vasi so že v jutranjih urah volile sto odstotno.

Po še neuradnih podatkih so izidi sledeči: v tolminskem okraju je bila udeležba 95%, v Idriji 98%, v Postojni 98%, v solkanskem okraju 95%, v sežanskem okraju 98%. Za Istro so uradno nepotrjeni podatki sledeči: Pazin 92%, Opatija 96%, Labin 96%, Buzet 82%, Pulj 99%, Reka 99%.

Pazin 92%, Opatija 100%, Labin 96%, Buzet 99%, Pulj 99%, Reka 99%, Rovinj (ob 11. uri) 86%, okolica Rovinja (ob 11. uri) 97%, Brijoni, Peroj 100%.

Delegacija koroških Slovencev pojde v London

Dunaj, 1. — Predstavniki koroških Slovencev so zahtevali potni list za člane delegacije koroških Slovencev, ki bo Svetu zunanjih ministrov v Londonu predložila svoje zahteve

Delegacija koroških Slovencev je na Dunaju predložila zavezniškemu nadzorstvenemu svetu protestno noto proti preganjanju koroških Slovencev in proti obsodbi voditeljev slovenskih antifašističnih organizacij.

Člani delegacije so na tiskovni konferenci poudarili, da britanske okupacijske oblasti niso po umiku jugoslovanske vojske vzdrževale na Koroškem reda.

Cena «Primorskega dnevnika»: Za številke na štirih straneh (ob nedeljah in sredah) 15 lir. Za številke na dveh straneh 10 lir.

Hinavščina na Radiu Trst II

„Reorganizacija" v polnem teku - Odpusti „komunističnega" personala, ki ga je aretirala in zasliševala policija pod pretvezo, da so bili kolaboracionisti

Z nesramno predrznostjo, ki je more biti zmožen le oni, ki je izgubil že vsak smisel za čast, so včerajšnji in današnji narodni izdajalci obtožili nas, naše glasilo, vso našo pošteno slovensko javnost, da lažemo, ko protestiramo proti prepovedi Cankarja in odpravi mladinske in otroške ure ter slovenščine za Slovence na radijski postaji Trst II., da ne govorimo o drugih oddajah, ki so bile že prej ukinjene (predavanja o tisku, sindikalna ura itd).

S farizejsko hinavščino so hitro zopet dali na spored Cankarja in začeli z njim kričavo kramarsko reklamo, češ: saj vidite, da izvajamo Cankarja. Prav tako je tudi z mladinsko uro, z otroško uro in drugimi oddajami. Zmislili so se, da je treba na radiu nekaj «reorganizirati». Ta «reorganizacija» pa pomeni: pomesti z vsemi onimi, ki ne spadajo v čedno družbino brezdomovincev. Na radijski postaji je vendar nekak center begunske obešenjaške politike in je le nerodno, če njim neprijetni «komunisti» vidijo vsak dan procesijo ljudi, ki prihajajo k «stebrom» begunskega glavnega štaba v Trstu. Zato so se zakleli, da spravijo z radia vse, kar ne spada v njihovo družbino. Zato je bila potrebna «reorganizacija», po kateri imajo sedaj v rokah mladinsko uro oni, ki nimajo nobenih stikov, nobenih vezi s slovensko mladino na Primorskem. Če imajo v svojih vrstah nekaj svojih sinov in hčera, ki so vredni svojih očetov, jim ne more biti to legitimacija, s katero bi si mogli prisvojiti pravico, da govorijo primorski mladini. Isto velja za otroško uro, isto velja za vse druge oddaje. Vsiljujejo se našemu ljudstvu preko radia prav tako, kot se vsiljujejo pod policijsko zaščito belogardistični učitelji po naših vaseh.

Pri tem pa zasledujejo seveda tudi druge cilje. Programe, ki so jih sestavljali izločeni sotrudniki, proglašajo za komunistične. Smešno! S tako strogo, dvojno cenzuro prav gotovo ni moglo priti do mikrofona nič «prevratnega», nič «nevarnega». Saj se je cenzura povzpela že tako daleč, da je črtala kratko malo iz slovenskega besedišča besedo «tovariš». Toda programi so kljub vsem težavam s cenzuro vendarle bili na dostojni višini, bili so pozitivni in niso bili nikakor v nasprotju s tokovi, ki vsmerjajo današnje kulturno življenje Slovencev. In v tem je oni veliki «greh» naših sotrudnikov na radiu. Radio je premalo služil interesom današnjih gospodarjev, ki so sicer pripravljeni «širokogrudno» nuditi slovenskemu narodu kulturo po radiu, vendar le destilirano v kotlu Trumanove doktrine. Tako destiliranih programov pa naši kulturni delavci res ne morejo podajati na radiu.

Naša mladina pa je dovolj zrela, da bo odklonila strup, ki bo prihajal skozi radijski mikrofon ob mladinskih urah, čeprav perfidno pocukran. Če bo kak «nunc» France pošiljal v otroško uro «nedolžnega» Pastirčka, da bi se tam solzil, ker je večina slovenskih Cicibančkov v svobodni Sloveniji, bodo tržaški Cicibani gotovo zaprli radio, ker smer rasti naših otrok ni in ne bo taka, kot jo hočejo «nunci» Franceti in slična družba, ki danes vedri in oblači na radijski postaji.

Že sama slovenščina za Slovence tov. Jožeta Pahorja je nevarna, ker je po sodbi oblastnikov na radiu brškone Jože Pahor - komunist.

Na radiu imamo torej širokopotezno «epuracijo» - antifašistov. Pri tej «epuraciji» se uprizarjajo seveda tudi komedije. Pride na pr. ne vem katera policija (saj vsem že imena ne vem) in odpelje uslužbenko radia, ki je znana kot antifašistka, na zaslišanje pod obtožbo-kolaboracionizma. Zakaj se gremo slepe miši, gospodje? Bolje bi bilo in bolj siguren plen bi bil (seveda če bi šlo res za odslovitev kolaboracionistov), če bi zaslišali o njegovem medvojnem delovanju recimo na pr. gospoda dr. Boža Drnovška ali morda gospodično Vido Wolfovo. Gotovo bi znala ta dva in še marsikateri drugi sodelovec radijske postaje povedati prav zanimive stvari o svoji neomajni zvestobi vsakokratnemu - okupatorju. Slepomišiti pa ni treba! Odpusta, ki je sledil skoro dvodnevnemu zaslišanju, pač ni treba kamuflirati.

Vidimo jasno: tržaška radijska postaja mora postati stoodstoni propagandni faktor Truman-Marshallove politike, tako kot je bila do maja 1945 trobilo Göbelsovih agitacijskih tirad. Zato pa potrebuje danes tržaška radijska postaja isto osobje kot v času Hitlerja; mislimo osobje iz istega kroga neznačajnih desperadov, ki, čeprav imajo različne priimke in imena od tedanjih, imajo vendar z njimi eno skupno ime - Judež.

Proslava 29. septembra v Rimu

Rim, 1. — Jugoslovanski poslanik Mladen Ivekovič je ob proslavi jugoslovanskega narodnega praznika priredil sprejem, katerega se je udeležilo 700 oseb, med katerimi so bili predstavniki vlade, glavnega štana, poslanci, predstavniki Glavne delavske zveze in Združenja italijanskih žena, zveze partizanov in številne druge osebnosti.

Tudi Sirija sledi Trumanovi doktrini

Damask, 1. — Notranje ministrstvo je sklenilo razpust komunistične stranke in uvedbo sodnega postopanja proti komunističnim voditeljem. Obtožujejo jih, da so krivi neredov. Te pa so povzročili manifestanti, ki so poskušali napasti sedež komunistične stranke.

Taka je «zapadna svoboda»

Washington, 1. — Na današnji seji ameriškega senata je senator Vandenberg pozval svoje tovariše, naj ne zavlačujejo brez potrebe razprav, medtem «ko preživlja zapadna svoboda kritične čase». Se bolj odkrito je bil v zunanji politični komisiji zbornice poročevalec Martin. Dejal je: «Če pobijamo komunizem v Evropi, ga moramo pobijati tudi v Aziji.» Iz tega razloga je Martin zahteval kredite tudi za Kitajsko.

Francoski delavci nadaljujejo odločno borbo proti dolarski vladi

Vlada hoče uvesti zakone po vzorcu Taft-Hartleyevih zakonov, toda zadnjo besedo bo imelo delovno ljudstvo

Pariz, 1. — Vsa pozornost francoskega javnega mnenja je v zvezi z razvojem stavkovnega gibanja osredotočena v zbornici, odnosno v republiškem svetu ter v pogajanjih med Splošno zvezo dela in vlado.

Na današnji seji skupščine je komunistični poslanec Calas primerjal nove zakonske osnutke ameriškemu Taft-Hartleyevemu zakonu. «Humanité» piše v zvezi z zaplembo, ki jo je vlada podvzela proti temu listu in proti «Ce Soiru», da se je zgodilo to prvič, in sicer na podlagi ameriškega «obnovitvenega načrta», ki predstavlja odpravo demokratičnih zakonov, samovoljno zapiranje ljudi in od policistov izvršene uboje. List končno ponovno poudarja, da je to program tujih piratov in njihovih francoskih hlapcev, ki pa naj si zapomnijo, da ne bodo niti blagajne niti policijski pendreki spregovorili v tem boju zadnje besede.

Medtem so se prekinila pogajanja med Splošno zvezo dela in ministrom za delo. Tajnik zveze Franchon je po razgovorih z vlado izjavil, da je vlada stavila predloge, ki ne nudijo delavskemu razredu ničesar, zaradi česar je bil prisiljen te predloge odkloniti. Drugi tajnik zveze Lebrun je dal podobno izjavo in dejal, da vlada ni sprejela predlogov, ki jih je predložilo delavstvo, čeprav je popustilo do skrajne mere v svojih zahtevah. Zaradi tega bo morala edino vlada nositi odgovornost za podaljšanje in otežkočenje sedanje krize.

Danes popoldne je izdal izvršilni odbor Splošne zveze dela poročilo, v katerem obsoja vse načrte in zakone, ki hočejo omejiti ali odstraniti sindikalne svoboščine, oz. ki hočejo razcepiti sindikalno enotnost. Odbor poudarja solidarnost Splošne zveze dela s stavkajočimi in izjavlja, da se zveza ne bo pogajala z vlado, čim bi bili objavljeni protidelavski zakoni, o katerih zbornica razpravlja. Poročilo poziva vse delavce na enotnost za obrambo njihovih pravičnih zahtev, svobode in republike.

Centralni stavkovni odbor je glede na nesprejemljive vladne predloge izdal spomenico, v kateri odobrava stališče Splošne zveze dela ter sporoča delavstvu sklep, naj odločno nadaljuje s stavko.

Stavkovno gibanje je še vedno na vzponu, odnosno se stavka širi na nova področja. Medtem je prišlo do več incidentov. Tako je prefekt v Marseillu mobiliziral delavske sile za razne gospodarske panoge. Ker se delavci v mnogih primerih niso odzvali civilni mobilizaciji, je ukazal aretacije.

V pariški okolici so stopili v stavko delavci pri treh električnih centralah, kar je povzročilo danes popoln zastoj prometa v Parizu. Zlasti se tudi občuti stavka čistilcev. Prebivalstvo občuti pomanjkanje vode, plina in elektrike. Tudi v Montpellieru so stopili v stavko nameščenci plinarne in elektrarne. V nekaterih krajih je prišlo do iztirjenja vlakov, tako na progi Lion-Bourg, Ženeva-Pariz, pri Rennesu in pri St. Etienne. V Parizu je pričela stavka nameščencev v raznih ministrstvih ter v ostalih nižjih upravnih uradih. V Alžiru je v teku splošna stavka železničarjev, pristaniških delavcev, stavbinskih delavcev in delavcev v plinarnah in elektrarnah. Vlada je zasedla s policijo radijsko oddajno postajo.

Arabci se upirajo delitvi Palestine

Lake Success, 1. — Včerajšnji sklep glavne skupščine OZN, s katerim je bila sklenjena delitev Palestine, je na židovski strani, razen v krogih Irguna, vzbudil veliko veselje, na arabski strani pa nezadovoljstvo. V vseh arabskih državah Srednjega vzhoda, do Irana in Pakistana je prišlo do velikih demonstracij proti OZN, zbiranju prostovoljcev, denarnih sredstev za Arabsko ligo in manifestacij, na katerih so proglasili govorniki potrebo po «sveti vojni».

V Evropi in ZDA je ta sklep zadel na odobravanje, ker v danem položaju, v katerem so Židi, ni bilo po mnenju odločilnih krogov pri OZN drugega izhoda.

Glavna skupščina je s tem zaključila svoje zasedanje. Prihodnja bo v jeseni 1948, in sicer v Evropi.

Thorez se je vrnil iz Moskve

Pariz, 1. — Maurice Thores, glavni tajnik francoske komunistične stranke se je vrnil iz Moskve in se je takoj udeležil seje v francoski narodni skupščini.

Zasedanje komisije OZN za človečanske pravice

Ženeva, 1. — Komisija OZN za človečanske pravice je začela svoje zasedanje. V komisiji so delegati 18 držav, in sicer: Avstralije, Belgije, Kitajske, Cileja, Egipta, ZDA, Francije, Indije, Irana, Libanona, Paname, Filipinov, Velike Britanije, Bele Rusije, Ukrajine, ZSSR, Jugoslavije in Urugvaja.

Bidaultove izjave o pogodbi z Nemčijo

London, 1. — Danes se je nadaljevala konferenca štirih zunanjih ministrov. Glavni predmet razprave je bilo vprašanje, ali naj nemška vlada objasni na mirovni konferenci svoje stališče. Molotov je zastopal stališče, naj se nemški vladi da ta možnost. Marshall je bil zato, naj se vnese v besedilo namesto besed «nemška vlada» samo «pooblaščeni predstavniki». Bevin je želel, naj bi definirali ta pasus z besedami: «Primerna nemška vlada». Končno se je Bidault upiral sestavi nemške vlade kot prvi pogoj za pripravo mirovne pogodbe.

Nato sta Molotov in Bevin predlagala, naj mirovno pogodbo podpiše nemška vlada, ki bo imela tozadevna pooblastila za sprejem pogodbe. Marshall je soglašal s tem predlogom, Bidault pa si je pridržal odgovor. Zaradi tega je bila tudi odločitev v tem vprašanju odložena.

V nadaljnem so zunanji ministri proučevali podobna pravna vprašanja, ki niso dovedla do pozitivnega zaključka, tako da je bila konferenca preložena na jutri.

Bidault je predstavnikom francoskega tiska izjavil, da Francijo zanima vedeti, kako daleč bo segala njena jurisdikcija nemške vlade, zlasti če bo tudi Posarje pod nemško upravo, česar bi Francija ne dopustila.

O Porurju in Porenju je Bidault omenil, da predstavlja to vprašanje varnost Francije, ki bo zahtevala svojo udeležbo pri mednarodni kontroli Porurja.

Nato je Bidault zahteval, da je treba uničiti v Nemčiji vsa sredstva, ki bi bila sposobna služiti za nove napade. O vprašanju nemških vzhodnih mej je francoski zunanji minister dejal, da Francija nikakor noče oškodovati tozadevnih interesov Poljske.

Na vprašanje, če smatra združitev treh zapadnih zasedbenih con za neizogibno, je Bidault odgovoril, da bo prišlo do te združitve, če sedanja konferenca ne bo uspela. Končno bo zahtevala Francija sodelovanje pri sestavi mirovne pogodbe z Japonsko.

Doslednost...

Rim, 1. — Danes popoldne se je zaključil proces proti bivšemu fašističnemu zunanjemu ministru Dinu Grandiju.

Čitatelji so prav gotovo že uganili, da je bil oproščen.

Molotov na grobu Karla Marxa

London, 1. — Sovjetski zunanji minister Molotov je včeraj obiskal grob Karla Marxa in položil venec. Spremljal ga je sovjetski poslanik v Londonu Zarubin.

Italijansko ljudstvo bo znalo obračunati s fašizmom

Milan, 1. — Zjutraj so se v Milanu sestali župani levičarskih strank iz milanske pokrajine in so sprejeli resolucijo, s katero obsojajo zadržanje vlade, ki pomeni napad na demokracijo. Vsi župani potrjujejo svojo ostavko in zahtevajo, naj se spoštuje volja ljudstva v vseh državnih upravah.

V Rimu je notranji minister Scelba sprejel prefekta Troila in pozneje tudi milansko delegacijo. Prefekt Troilo je novinarjem izjavil, da se je našla rešitev, ki bo pomirila duhove. Notranje ministrstvo je izdalo poročilo, ki pravi, da bo prefekt prepustil urad 4. t. m. prefektu Celoni iz Pavije, ki bo ostal na tem mestu do prihoda prefekta Ciotola.

V Genovi je bilo v okviru ljudskih manifestacij za dan miru zborovanje garibaldincev. Polkovnik Valerio je v svojem govoru poudaril, da bodo partizani odločno preprečili povratek fašizma v Italiji. Če ne bodo uveljavljali zakona proti fašističnemu delovanju, bo italijansko ljudstvo imelo sveto dolžnost, da ga samo uveljavi.

Govoril je tudi glavni poveljnik garibaldinskih brigad poslanec Longo, ki je omenil izzivanja in grožnje sedanje vlade proti delovnemu ljudstvu in dejal, da bo osvobodilno gibanje vedno branilo koristi italijanskega delovnega ljudstva proti izkoriščevalcem. Nadaljevati je treba borbo za dosego ciljev, za katere so se garibaldinci borili.

II. PLENUM ENOTNIH SINDIKATOV

LE Z ODLOČNO BORBO bodo delavci dosegli svoje pravice

Vprašanje sindikalne enotnosti, nove delovne pogodbe, odpusti z dela, zaščita tovarniških odborov itd. postajajo vsak dan bolj nujni. Spričo nujnosti teh vprašanj so se včeraj v ulici Conti 11 sestali na drugem plenumu Enotnih sindikalov glavni odbori strok, tovarniški odbori, pododbori in zaupniki.

Plenum je otvoril tov. Vojmir, nato pa je podal daljše poročilo tov. Destradi. Najprej je orisal politični položaj in vse napore ES od oktobra 1946., da bi se uresničila sindikalna enotnost. Kljub temu pa ni bilo skoraj nič doseženega in vzroki so dobro znani. To vprašanje se sploh ne da več rešiti v krajevnem merilu, zato ga bo morala urediti Svetovna sindikalna zveza. To je potrdil zadnji sestanek OOSS, na katerem je prišlo jasno do izraza nepremostljivo nasprotje.

Nekdaj so se ti lažni sindikalisti sklicevali na svoja nacionalna čustva, sedaj pa, ko ni več vprašanja državne pripadnosti, so se popolnoma razkrinkali. To je najbolje potrdilo njih zadržanje do dogodkov v Italiji.

Ta sestanek obeh organizacij je še enkrat pokazal, da voditelje Delavske zbornice malo zanima volja njihovih članov, ampak da hočejo ohraniti pri življenju iredentistično organizacijo, katere interesi se skladajo z interesi delodajalcev. Enotni sindikati ne bodo opustili nobene prilike, da dosežejo enotnost, toda le med delavstvom in mimo lažnih sindikalnih voditeljev.

Začela se je borba za izboljšanje položaja delavcev. Do zadnjih odpustov je treba zavzeti odločno stališče. Razni delodajalci se izgovarjajo, da so odpustili le začasni in odvisni od letnega časa; toda to so le prazni izgovori.

Ko so Enotni sindikati predlagali zaporo nad odpusti, se je v začetku zdelo, da bo voditelj odseka za delo pri ZVU ugodil njihovim zahtevam. Ko pa se je sestal z delodajalci, je popolnoma menjal mnenje in včeraj je sindikalnim zastopnikom prikrito grozil ter dejal, da ima Taft Hartleyjev zakon v svoji mžnici.

Sedaj je tudi zelo nujno vprašanje splošne delovne pogodbe za industrijske delavce, ki je zapadla 30. novembra in ki so jo Enotni sindikati odpovedali. Zastopniki ES so se sestali z delodajalci, ki so se temu čudili, češ da cene padajo. Delavci bodo zahtevali, da dosežejo njihove mezde vsaj ono kupno moč, ki so jo imele leta 1939., čeprav tedaj njihove gospodarske razmere niso bile ravno rožnate. Poleg mezdnih zahtev pa so zelo važne nove zahteve, ki se tičejo delovnih pogojev. Delavci zahtevajo med ostalim: štirideseturni delovni teden, popolne mezde za časa bolezni prvih šest mesecev in 50% mezde po tem roku, jamstva za tedenska izplačila, izenačenje mezd delavk z mezdami delavcev, podaljšanje dopustov, revizijo mezd in delovnega časa za paznike, stražarje in drugo pomožno osebje, povišanje mezd, izenačenje mezdnih pogojev delavcev srednje in male industrije z mezdami delavcev velike industrije. Kar se tiče industrijskih uradnikov, je posvetovalna komisija predložila delodajalcem zahtevo po posebni novi normativni mezdni pogodbi, ki bo nadomestila fašistično pogodbo iz leta 1937. Poleg tega zahtevajo ustanovitev posebne kategorije ter vključitev slug in iztirjevalcev med uradniško osebje. Enotni sindikati tudi zahtevajo, da ostane v veljavi draginjska doklada in se prilagodi tržnim cenam, dokler ne bodo cene dejansko padle in se ustolile.

Na osnovni tega programa se bo začela odločna borba, ki jo bodo delavci započeli za svoje pravice. 4. decembra se bodo začela razpravljanja glede tovarniških odborov, katerih bi se radi delodajalci odkrižali, ker jim ne dopuščajo, da bi v podjetjih vedrili in oblačili po svoji volji. Pri vsem tem pa ne bodo delavci pozabili borbe za enotnost, ker le z enotno sindikalno organizacijo bodo uspešno kljubovali vsem poskusom zasužnjevanja in izkoriščanja.

Po poročilu tov. Destradija se je razvila živahna diskusija.

Delavstvo v Nemčiji hoče enotno Nemčijo

Berlin, 1. — V zvezi z zasedanjem sveta zunanjih ministrov v Londonu zahteva delovno ljudstvo vseh področij, naj se izvede politična in gospodarska enotnost v Nemčiji. Z zborovanj in demonstracij so poslali zunanjim ministrom brzojavke s prošnjo, naj upoštevajo želje nemškega ljudstva in mu dovolijo, da samo odloči o bodočem državnem ustroju Nemčije. Množična zborovanja so bila v vseh mestih sovjetskega področja in sedaj jih prirejajo tudi v ostalih področjih.

Morilci Vrabčeve zakrivajo svoje mandante

Strejanje proti kulturnemu krožku pa imenujejo „burko proti Slovencem"

Včeraj zjutraj je sodišče nadaljevalo sodno razpravo s čitanjem zapisnikov izjav, ki so jih dali obtoženci na policijskem zaslišavanju. V teh zapiskih izjavljajo vsi obtoženci, da so hoteli na lastno pest uprizoriti ustrahovalno dejanje, kot oni imenujejo to zločinsko dejanje. Cardile je na zaslišavanju priznal, da so se že 9. septembra domenili za to dejanje. Zato so si že 9. septembra ogledali vrt vile Solinger v ul. Romagna ter izbrali prostor, od koder so nato streljali 13. septembra zvečer. Tedaj so iz brzostrelke ustrelili samo en rafal, ker se jim je medtem zataknil naboj v brzostrelki in s tem onemogočil nadaljnjo uporabo orožja. Cardile je še izjavil v zapisniku, da mu nihče ni ukazal streljati, da je pred časom bil vpisan v stranki Uomo Qualunque, vendar pa, da se je nato izbrisal in sedaj ne pripada nobeni politični stranki. Giorgini je prav tako dejal, da so hkrati obtoženci na lastno pobudo uprizorili to ustrahovalno dejanje. Srečali pa so se kot nalašč v znanem gnezdu šovinistov v drevoredu XX. septembra. Zotteri pa je priznal da so ga ostali soobtoženci povabili v drevored XX. septembra, naj se pridruži «burki, ki jo bodo uprizorili proti Slovencem». Isto tako je Giubilo, kot ostala dva zadnja soobtoženca izjavil, da ne pripada nobeni politični stranki in da so dejanje izvršili na lastno pest. Človek je iz čitanja teh zapisnikov prav za prav dobil vtis, da hočejo obtoženci s silo prepričati o tem, da jih ni poslala nobena organizacija. Medtem pa ni v zapisnikih ne duha ne sluha o tem, od kod so prinesli in kdo jim je dal orožje za pohod! Kot priča je zjutraj govoril še Zotteri. Tudi ta se je «slučajno» srečal 13. septembra zjutraj prav v drevoredu XX. septembra z Ucropino, ki ga je povabil, naj se zvečer udeleži «burke, ki jo bodo uprizorili proti Slovencem». Obtoženec je seveda takoj pristal na to. Zvečer se je res dobil na dogovorjenem mestu pred mirodilnico Cernitz z Ukropino, nato pa se je prikazal še Cardile, ki pa je medtem izginil z izjavo, da se bodo dobili v krožku «Maganja». Obtoženec je skušal z naivnimi trditvami, češ da so mislili samo kričati in peti v krožku, prepričati sodišče, da ni vedel ničesar o streljanju. Šele v ul. Romagna, ko so bili v bližini vile, ga je baje Ucropina opozoril, da bodo streljali, in mu zagrozil, da ga bo ubil, če se umakne. In tedaj je «ubogi» Zotteri zapadel v neko apatičnost in je sledil ostalim obtožencem, kot to on trdi.

Na popoldanski razpravi je predsednik sodišča Mac Holm ukazal obtožencu še enkrat ponoviti vso storijo. Na predsednikovo vprašanje, kdaj je Zotteri zadnjič videl Ucropino, je obtoženec priznal, da ga je videl šest ali sedem dni po zločinu. Tedaj mu je namreč Ucropina povedal, da ga je stražnik aretiral in peljal na sedež ZVU v Ljudski dom, ker je žalil policijo in ženo polkovnika Robertsona, funkcionarja policije. Obenem pa mu je sporočil, da bo naslednjega dne odpotoval na počitnice. Od tedaj ni več videl tega tajinstvenega Ucropine. Predsednik sodišča pa o tem ni spraševal obtoženca. Obtoženi Zotteri je še ponavljal, kako se mu je zameglilo pred očmi, ko mu je baje Ucropina grozil. Čeprav je hotel odvetnik označiti obtoženca kot človeka, ki je nehote oni večer zašel v to družbo, se je nehote ujel. Na predsednikovo vprašanje, zakaj se je oni večer ustrašil Ucropine, je obtoženec izjavil: «Ker je bil oblačno oborožen».

Pričal je še obtoženec Giorgini, ki je pohitel z izjavo, da je Ucropina srečal oni večer tudi njemu; z njim sta se «slučajno» spoznala v drevoredu XX. septembra.

Plesnivi monarhošovinizem v uradu za osebne izkaznice

Primer, da je v tukajšnjih uradih še uradništvo, ki živi in misli kot v časih pokojnega cesarskega režima, se je dogodil v soboto 29. novembra. Tovarišica si je v uradu za osebne izkaznice v ul. Parini hotela zamenjati osebno izkaznico, ker je sedanja nekoliko pokvarjena. Popolnoma naravno je, da je hotela tovarišica, naj ji napišejo dekliški priimek v slovenščini s slovenskim črkopisom, Z in ne Z. Tri gospodične uradnice, zaposlene pri tem delu, pa so se pri tem uprle in se na energične proteste tovarišice, ki je hotela imeti ime napisano v slovenščini, začele krohotati in so pri tem bile tako nesramne, da so začele celo zasmehovati tovarišico. Nič ni pomagalo, da jim je dokazovala, da je na dosedanji osebni izkaznici njeno rodbinsko ime napisano s slovenskim črkopisom. Omenjene tri uradnice so se pri tem sklicevale na njen potni list, izdan od bivše tržaške kvesture, kjer je njeno ime napisano z italijanskim črkopisom. Na pravilno zatrjevanje tovarišice, da je pač potni list izdan še za časa pokojnega cesarstva, so se gospodične uradnice sklicevale in poudarjale, da je še vedno odločilen potni list, ki ga je izdalo njegovo kraljevsko visočanstvo Viktor Emanuel III.

Tako torej. Potem ko se je zrušil fašistični imperij in se je kratkonogo cesarsko in kraljevsko veličanstvo Viktor Emanuel III. zaradi ljudske volje odpovedalo prestolu, po tem ko so italijanske demokratične množice zadale smrtni udarec dinastiji in sedaj ko je po mirovni pogodbi ustanovljeno Tržaško ozemlje, so v tržaških uradih še vedno ljudje, ki so vso to zgodovinsko obdobje prespali in izgubili stike s stvarnostjo.

Ker vse kaže, da se ti častilci starih časov nočejo prilagoditi duhu novega časa in spoštovati pravic našega naroda, bi jim svetovali, naj čimprej poberejo šila in kopita, da bi tako napravili prostor v uradih onim, ki bodo doumeli pomen enakopravnosti našega naroda in jezika na Tržaškem ozemlju. Dolžnost vojaške uprave pa bi bila, da bi tako šovinistično uradništvo, ki ga ona še zaposluje, naučila spoštovati določbe mirovne pogodbe, ki priznavajo našemu narodu iste pravice kot italijanskemu.

Šovinisti napadli dva mladeniča

Kakor se je v zadnjih dneh že večkrat zgodilo, so tudi preteklo nedeljo zvečer šovinistični razgrajači oprezovali v bližini kulturnega krožka «Tomažič», da bi napadli posamezne antifašiste, ki bi prihajali iz tega krožka.

Tako so okrog. 22. ure opazili šoferja dnevnika «Lavoratore» in nekega uredника, ki sta se peljala z avtomobilom od kulturnega krožka do lekarne Prendini, da bi tam kupila nekaj zdravil. Tam pa ju je napadlo 5 ali 6 pobalinov, ju pretepli in takoj nato jadrno pobegnili. Drugi tovariši so iz kulturnega krožka takoj telefonirali na policijo, ki pa je seveda prišla prepozno.

TRŽAŠKI DNEVNIK

Volitve v odbore ASIZZ
korak k utrditvi enotne fronte žena

Včeraj so tržaške demokratične žene prvič volile. Že na predvolilnih konferencah so se seznanile s pomenom volitev ter zlasti govorile o tem, kako bi bilo treba rešiti dnevna vprašanja ter vplivati na pristojne oblasti, da bi se rešil težak položaj, v katerem se nahaja tržaško delovno ljudstvo.

30. november, praznik miru pa je bil za tržaške žene še večjega pomena. Vse na volitve! je bilo geslo naših žena, ki so se z navdušenjem odzvale. Že na vse zgodaj je bilo zelo razgibano. Žene so prihajale na volišča v skupinah ali same ter razpravljale o kandidatkah, ki so vse znane po svoji borbi proti fašizmu in v katere imajo žene vse zaupanje.

Dvorane, v katerih so bile volitve, so bile svečano okrašene s cvetjem in zelenjem, s tržaškimi in narodnimi zastavami. Zlasti so bile lepo okrašene dvorane na Opčinah. V prosvetnem krožku «Cebulec», v Miljah, v krožku Tomažič, v Domju in v tržaški okolici. V središču mesta na volišču v ulici Trento 2, je bil velik napis: Tukaj volijo žene v odbore ASIZZ. Ta napis je jasna priča o borbenosti naših žena; kot se niso naše žene nikdar ustrašile raznih provokacij od strani nefašistov, tako so tudi tokrat pred vso javnostjo povedale, kje si volijo svoje odbore.

Vsakdo, ki je prišel v te dvorane, je imel občutek domačnosti in prisrčnosti, ki ga more dati nekemu okolju le ženska roka. Čutil je, da praznujejo žene svoji veliki dan. Kljub vsemu pa je vela z obrazov žena ona resnost, ki je dajala tako svečanemu trenutku še večji, tako rekoč zgodovinski poudarek.

Kljub slabemu vremenu so prihajale žene na volišča že ponekod ob 8. uri zjutraj. Število pa je vse bolj naraščalo in naraščalo tako, da so morale članice volilne komisije v nekaterih krajih podaljšati volilni rok. Nekatere žene, ki so bile preje zaposlene, so prihajale na volišča celo ob 8. uri zvečer, ko so bile po krožkih že kulturne prireditve, ter spraševale tovarišice, ki so že preštevale volilne glasove, če še lahko volijo. Zlasti je treba pohvaliti tovarišice, ki so bile članice volilnih komisij in ki so prostovoljno od jutra do večera stale ob volilnih skrinjicah, dajale volilkam volilne listke ter svetovale in učile, kako je treba voliti. Ko smo jih vprašali, ali prihajajo na volišča le žene, ki so včlanjene v ASIZZ, so nam odgovorile: kaj še, le poglejte tjakaj, pravkar je oddala volilni listek žena, ki je še nismo nikdar videle v našem krožku. Dogajalo se je celo, da so starejše žene, potem ko so oddale svoj glas odšle na svoje domove ter pripeljale s seboj svoje hčere. Druge pa so nosile volilne listke celo bolnim ženam, ki se same volit niso mogle udeležiti.

V krožku Dugolin se je celo dogodilo, da so prišli na volišče z novorojenčkom vsi botri in botre, ki so z navdušenjem oddale svoj glas. V krožek «Tomažič» pa je volila tudi komaj poročena mlada žena ter darovala šopek novoizvoljenemu odboru. Tako razumejo pomen volitev naše tržaške žene in matere.

Volitve v terenske odbore ASIZZ so velik korak naprej k utrditvi enotne fronte žena. Te volitve so še bolj okrepile in utrdile žensko organizacijo ter razgibale žene. Žene drugih strank socialistke, demokristijanke in indipendentistke, ki so volile v odbore ASIZZ, so pa obsodile politiko svojih organizacij, ki sicer veliko govorijo, dejansko pa se od vsega tega nikjer nič ne pozna.

Prepričani smo, da bodo odbori, ki temeljijo na široki socialni strukturi, saj so v njih zastopani vsi sloji: žene delavke, intelektualke in kmetice, kos svojim nalogam in vredni zaupanja, ki so jim ga dale žene na dan 30. novembra, prazniku miru in prvih, v resnici demokratičnih volitev.

Vročekrvni Amerikanci

V baru «Si» v ul. Roma so se v nedeljo zvečer sprli nekateri ameriški pomorščaki s civilnimi gosti. Pri tem sta se posebno odlikovala dva mornarja, ki sta začela metati kozarce in steklenice na prisotne goste. Poklicali so civilno policijo, ki je oba vročekrvneža, po imenu Charles Volker in Neal Milton spravila v policijske zapore, dokler se jima ne bo ohladila prevroča kri. V baru so napravili za okrog 10.000 lir škode.

Približno uro pozneje je javila tudi Gema Genzo, da ji je neki Amerikanec v istem baru ukradel zlat prstan. Policija se je takoj vrnila v bar in tam aretirala mornarja Georgesa Reeda. Pri preiskavi so našli v njegovem žepu ukradeni prstan. Zato je šel delat ostalima dvema družbino v zapore.

Tiskovna konferenca šefa VUJA v Kopru

V sredo 3. decembra 1947 ob 16. uri bo imel šef Vojne uprave Jugoslovanske armade za jugoslovansko cono Tržaškega ozemlja podpolkovnik Mirko Lenac tiskovno konferenco na sedežu Vojne uprave JA v Kopru.

Vabljeni so predstavniki domačega in tujega tiska. Osebna vabila niso poslana.

Tatovi pri brivcu

Kakor vsi drugi ljudje, gredo tudi tatovi od časa do časa k brivcu ali frizerju, da polepšajo svojo zunanjost. Vendar ne pridejo v brivnico vselej s tem namenom.

To je ugotovil v soboto 43-letni Villa Peter, ki ima brivski salon na Ponterossu št. 2. Ko je ob. 8. uri prišel, da bi odprl svoj lokal, je videl, da so mu neznani tatovi prihranili to delo, ker so ponoči vlomili in odnesli registrsko blagajno, sušilnik za lase in več kosov perila. Villa ima preko 130 tisoč lir škode in ni bil zavarovan.

Podoben obisk so napravili neznanci tudi pri 22 letni Petronio Mariji, ki ima damski salon na Istrski cesti 113. Tukaj pa so se zadovoljili samo z namizno uro ter pustili vse drugo na svojem mestu. Petronijeva ima 4 tisoč lir škode.

Preveč blaga je imel

Včasih se zgodi, da pride policija tudi kam, kjer imajo preveč blaga in ne samo kjer je kaj zmanjkalo...

Tako se je zgodilo, ko je policija napravila preiskavo v hotelu Komar na Opčinah. Našla je 2 vreči, napolnjeni z oblekami in perilom vojaškega izvora, ki sta jih pustili tam dve ženski, kateri pa sta že pred več dnevi zapustili Opčine. Komar ni mogel razložiti policiji, zakaj je imel to blago, ne da bi ga prijavil na policiji. Poleg tega je

Prašiča so ukradli

V noči od sobote na nedeljo so neznani tatovi vdrli v hlev Petra Bonazza s Spodnji Magdaleni št. 198. Iz hleva so mu odpeljali lepega, za zakol godnega prašiča in 11 kokoši. Tatov doslej še niso izsledili. Bonazza ima 80.000 lir škode.

Mladina zahteva enotno mladinsko fronto

Odklonilen odgovor voditeljev italijanske akcijske republikanske in socialistične stranke po ustanovitvi enotne antiimperialistične mladinske fronte, je vzdignil žive komentarje med mladino. Ta negativen odgovor spada v isto vrsto z nedemokratičnim postopanjem nekaterih voditeljev, ki se je pokazalo tako v dijaškem tednu in mladinskih delovnih vprašanjih, kot na športnem polju. Vse to pa je tudi v tesni zvezi z odvisnostjo teh voditeljev z italijansko dijaško zvezo, z Delavsko zbornico z CONI-jem itd. kar potrjuje harlekinstvo nekaterih mladinskih političnih strak, ki niso nič drugega kot orodje imperialistov v borbi proti demokraciji.

Na ta odklonilen odgovor nedemokratičnih voditeljev pa odgovarja mladina z vseh strani v resolucijah, v katerih zahteva zvezo vseh zdravih mladinskih sil in nadaljevanje prekinjenih pogajanj. Te resolucije pa podpisuje tudi veliko število tiste mladine, katere voditelji so odklonili predlog o ustanovitvi enotne mladinske fronte, kar je najboljši dokaz, da bodo hlapci imperializma kmalu ostali brez svoje vojske.

PREDAVANJE TOV. VIDALIJA

Reakcionarji podpirajo Franca
toda špansko ljudstvo se odločno bori proti njemu

Včeraj je tržaško ljudstvo s svojo številno udeležbo na predavanju, ki ga je imel o Španiji tov. Vidali, pokazalo, kako zelo mu je pri srcu usoda španskega ljudstva, ki ga zatira Francov režim.

Dvorana kina «Massimo» je bila nabito polna, ko je tov. Vidali, predsednik združenja Prijateljev španske republike, začel govoriti.

Najprej je orisal junaško obrambo Madrida, ki je pokazala, česa vsega je možno ljudstvo, če je enotno. V Španiji se je rodila nova vrsta demokracije z nadzorstvom nad veliko industrijo, z agrarno reformo, z ustvaritvijo ljudske vojske in široko ljudsko kulturo. Ni bilo le naključje, če so se v partizanski borbi tako odlikovali španski borci. Če se je ta junaška borba končala s porazom, ni bilo tega krivo špansko ljudstvo, temveč oni, ki so Franca podpirali.

Isti ljudje, ki so tedaj govorili o nevmešavanju, podpirajo sedaj teroristični Francov režim in se pri tem sklicujejo na referendum, katerega se je vzdržalo preteklega julija polovica Spancev.

Franco hoče biti nekak oproda protikomunistične borbe in straši s komunizmom, kakor sta nekdaj delala Mussolini in Hitler. Toda narodi ne verujejo več v to strašilo. Špansko ljudstvo se odločno bori proti njegovim zatiralcem.

Reakcionarne imperialistične sile hočejo tretjo svetovno vojno, Franco je njihov hlapec in pomeni stalno grožnjo za mir. Te reakcionarne sile so krive, da nimamo še guvernerja; zato je jasno, da pomeni borba proti Francu tudi borbo za demokratizacijo Tržaškega ozemlja.

Končno je tov. Vidali še odgovoril onim reakcionarnim neofašističnim listom, ki so v svojih člankih zahtevali, da se odstrani iz Trsta. Tov. Vidali je dejal: «Raje naj gredo oni, kajti vsak pravi Tržačan proslavlja z istim veseljem obletnico AVNOJ-a, kakor se veseli nedavnih dogodkov v Milanu».

Na koncu so poslušalci nagradili govornika z burnim ploskanjem.

Žigosanje osebnih izkaznic podaljšano

Na podlagi ukaza št. 8 za žigosanje osebnih izkaznic je zaradi velikega navala ljudi žigosanje podaljšano do 31. t. m. Po tem dnevu bodo zato postavljene urade zaprli. Vsi tisti, ki bodo prejeli po tem datumu nove izkaznice, jih bodo morali predložiti v žigosanje pri policiji in sicer:

V Trstu: na CID, XXX Ottobre št. 2; v Devinu: na poveljstvu policije; na Opčinah na poveljstvu policije ul. Corsia 21; v Miljah na policiji pri Sv. Soboti.

Ustanovne skupščine
strokovne zveze šolnikov ter delavcev lesne in kemične industrije

V okviru reorganizacije Enotnih sindikatov se nadaljujejo ustanovne skupščine raznih strokovnih zvez. Tako so bile v nedeljo ustanovne skupščine strokovne zveze lesne industrije ter šolske in kemične stroke.

Na vseh teh skupščinah so številni delegati poudarili potrebo, da se morajo sindikati boriti ne le na gospodarskem, temveč tudi na političnem polju. Kar se tiče sindikalne enotnosti, so izrazili prepričanje, da morajo delavci sami to enotnost uresničiti ter razkrinkati lažne sindikaliste, ki je nočejo.

Živahno so razpravljali tudi o mladinskih vprašanjih in pozvali odbore novih zvez, naj podprejo mladince v njihovih zahtevah in naj pomagajo ustanoviti mladinske komisije, ki bodo delale na tem, da se zahteve mladincev uresničijo.

Na vseh skupščinah so tudi živahno razpravljali o odpustih z dela. To vprašanje zlasti občutijo kemijski delavci, med katerimi so tudi odpusti najbolj številni. Delavci so tudi odločno protestirali proti brezbrižnosti VU, ki noče ničesar podvzeti, da bi se ti odpusti končno preprečili.

Na skupščinah so izvolili tudi nove odbore in jih pozvali, naj odločno nadaljujejo borbo v duhu Svetovne sindikalne zveze.

Na skupščino šolnikov je prišla delegacija kmetov in delavcev, ki je prinesla učiteljem darila.

Velika udeležba mladine na predkongresnih konferencah

V preteklem tednu se je mladina z velikim navdušenjem udeleževala predkongresnih konferenc, na katerih je poleg razpravljanja o vsakdanjih življenjskih problemih, izvolila tudi svoje odposlance za ustanovni kongres ZAM za STO. Take predkongresne konference so bile v 12. mestnih sektorjih, v 12. krajih in v 2. tovarnah.

Tudi ves prihoden teden se bodo mladinske predkongresne konference nadaljevale v vseh krajih.

Citajte in širite «Primorski dnevnik»!

Kap. Cockerham obsojen
na 2 leti ječe in 2.000 dolarjev globe

Včeraj se je pred ameriškim vojaškim sodiščem končal proces proti kap. Cockerhamu. Najprej je javni tožilec dejal, da je izjava kap. Kocherhama pred policijo potrjena tudi z drugimi dokazi in da je zato krivda obtoženca popolnoma dokazana. Nato je branilec pobijal trditve javnega tožilca. Dejal je, da ni dokazano, da je imel kap. Cockerham ameriško valuto in da je dal 100 tisoč lir ing. Sonnbichlerju, ker je bil ta v denarni stiski, kar pa se tiče imen podjetnikov, ki jih je obtoženec dodajal ali črtal iz seznama, je to dovoljeno po italijanskem zakonu.

Potem se je sodišče umaknilo ter razpravljalo skoraj dve uri o krivdi obtoženca. Končno ga je proglasilo za krivega in ga obsodilo na 2 leti prisilnega dela in 2000 dolarjev globe.

Tudi pri podjetju TELVE odpuščajo z dela

Odpusti z dela se še vedno nadaljujejo. V soboto je odpustila delavce tvrdka Marcovigi, tvrdka Küchler je v dveh tednih odpustila deset delavk, sedaj pa grozi z odpusti še telefonsko podjetje TELVE.

To podjetje je pred krakim menjalo ravnatelja, toda sistemi so ostali isti. Po nekem določilu delovne pogodbe imajo dnevničarji, ki so v dveh letih opravili 2.800 ur dela, pravico postati stalno nameščeni. Sedaj hoče ravnateljstvo odpustiti iz službe 9 telefonistk, ki so v teh dneh dosegle predpisano število ur dela. Pri tem se ravnateljstvo izgovarja, da je preveč osebja, kar pa ni res, ker je več praznih mest.

Nameščenci pri TELVE so izrazili pripravljenost, da se en dan v mesecu vzdržijo dela, da omogočijo svojim tovarišicam zaposlitev.

Pri TELVE hočejo tudi odpraviti menzo, ker ima izgubo in uporabiti prostore za garažo.

Radijski sporedi

v torek 2. decembra

TRST II (m 238.6/Kc 1260)

11.30. Simfonična glasba. 12.00. Sodobna Anglija. 12.10. Slovenske pesmi. 12.45. Napoved časa in poročila. 13.00. Lahka glasba. 13.30. Ruske narodne pesmi. 14.00. Operne arije. 14.15. Pregled tiska. 14.29. Čitanje sporeda. 14.30. Zaključek. 17.30. Plesna glasba. 18.00. Slovenska literatura. 18.15. Glasbeni intermezzo. 18.20. Komorna glasba W. A. Mozart-a (Prenos iz Ljubljane). 19.00. Mladinska oddaja. 19.30. Lahka glasba. 19.45. Napoved časa in poročila. 20.00. Fantje na vasi. 20.30 Ritmična glasba. 20.45. Zgodovinsko predavanje. 21.00. Cankarjevo nagradno tekmovanje. 21.05. Nekaj veselih melodij. 21.15. Koncert mandolinista Gina Pressana. 21.45. Ali že veste? 22.00. Simfonična glasba. 22.45. Plesna glasba.

KOLEDAR

Torek 2. decembra
Blanka, Nataša
Sonce vzhaja ob 7.26, zahaja ob 16.20. Dolžina dneva 8.54.

Jutri 3. decembra
Frančišek, Branko

Spominski dnevi

1921 je bilo prvo italijansko ljudsko štetje, ki je potvorilo narodnostno razmerje Slovenskega Primorja.

1941 so partizani zavzeli Poljane v Poljanski dolini.

Kdor je ukradel jajce, bo ukradel tudi velbloda.

Preskrba

Delitev testenin. Danes 2. t. m. bodo v mestu in podeželju začeli delili po 1000 gr belih testenin na osebo na odrezek V testenine, in sicer. 30% dolgih testeninih in 70% kratkih. Konec razdeljevanja 31. t. m. Cena: za mesto 52 lir, za podeželje 54 lir.

ENOTNI SINDIKATI

Ustanovna skupščina Zveze pomorščakov in pristaniščnikov E. S. za STO.

V nedeljo 7. t. m. ob 9. bo v dvorani Kina ob morju ustanovna skupščina pomorščakov in pristaniščnikov s sledečim dnevnim redom:

1. Izvolitev predsedstva.
2. Izvolitev odborov.
3. Sindikalno poročilo in diskusija.
4. Izvolitev upravnega odbora.
5. Razno.

Skupščini bodo prisostovali poleg tržaških zastopnikov tudi zastopniki iz Istre.

Zadruga tržaških stavbincev. Politični preganjanci in partizani, ki so člani zadruge, so vabljeni, da se zglase na sedežu ul. Gambini 36-II. od 19. do 21. zaradi važnih sporočil.

Občni zbor mesarjev. Vsi delavci, zaposleni po mesarjih, so vabljeni da se udeleže občnega zbora.

ZADRUGE ENOTNIH SINDIKATOV: Opozarjamo delavce, da bo začela zadruga v ul. Zonta 2 s ponedeljkom 1. decembra razprodajati po tovarniških cenah: zimske plašče, dežne plašče, paleto, obleke, hlače, suknjiče in otroške obleke.

Vsem delavcem, zaposlenim pri raznih tvrdkah, ki bodo napravili prošnjo, se bo dovolilo plačevanje v 4 mesečnih obrokih.

Peki. Danes ob 17. uri bo odborova seja.

Prehrana. Jutri 3. t. m. ob 19. uri bo odborova seja.

Mešani sindikati. Odborniki, tovarniški odbori in zaupniki bodo imeli jutri 3. t. m. ob 19.30 sejo.

«Fantje na vasi» pri «Simonu Jenku»

Kakor je bilo že javljeno nastopi nocoj ob 20.30 pri Kraljiču ljubljanski radijski kvartet «Fantje na vasi», ki bo izvajal izbrane slovenske pesmi. Vabljeni vsi.

Smučarska telovadba

Smučarska telovadba se vrši vsak torek in petek od 20. do 21. ure v dvorani Tiskarjev - ul. Trento 2-II.

Izlet v Zagreb

Rojansko športno društvo sporoča, da je izlet v Zagreb iz tehničnih razlogov odložen do sobote 13. t. m. Vpisovanja sprejema do petka gostilna Mislej v ul. Pratello 12.

KINO

KINO OB MORJU. 15.30: «Čudežni dvor». Čudežne dogodivščine F. Villona.
FILODRAMMATICO. 15.00: «Juarez, osvajalec Mehike», P. Muni, B. Davis in B. Aherne.
CENTRALE. 15.30: «Karavana na Zapadu», G. O' Brien.
ARMONIA. 15.30: «Padovanski trinog», C. Calamai, A. Varelli.
ROSSETTI. 15.30: «Aljaska», M. Lindsay, R. Taylor.
IDEALE. 15.30: «Megle». A. Bobara Stanwick, Georg Brent.
IDEALE. 15.30: «Osvojena zemlja», L. Carillo, Richard Dix.
SUPERCINEMA. 14.00: «Veliko deževje», T. Power, M. Loy.
RADIO. 15.30: «Pričakoval sem te», Calamai, Stanley, A. Cocchi.
FENICE. 15.30: «Zginili so v haremu». Dnevnik: Poroka Elizabete Angleške.
VENEZIA. 15.00: «Skot na dvoru Velikega kana».
BELVEDERE. 16.30: «Brez matere», Jean Parker.
NOVO CINE. 16.00: «Tajinstvena žena», Franchot Tone.

Izlet v Ljubljano

Planinsko društvo v Trstu priredi v soboto in nedeljo 5. in 6. decembra t. l. izlet v Ljubljano. Odhod v soboto popoldne iz ulice F. Severo. Vpisovanje v trgovini Visin v ul. Roma 15 in v čevljarnici Piro v ul. Settefontane 3.

ZAM — II. rajon

Danes ob 20. uri bo v Lonjerju predkongresna konferenca. Mladina iz Lonjerja in Katinare je vabljena, da se konference udeleži. V sredo ob 20. uri bo predkongresna konferenca pri Sv. Ivanu.

Gledališče Verdi

Danes opoldne bo zaključeno razdeljevanje abonentskih izkaznic starim abonentom. Ostala razpoložljiva mesta bodo razdelili med nove abonente po vrstnem redu.

5. decembra t. l. bo ob 20. uri v Kinu ob morju

koncert prvomajskih pesmi

Vabljeni ste, da se tega koncerta udeležite in soodločate pri izbiri pesmi, ki jih bodo peli združeni pevski zbori na prvomajski proslavi leta 1948.

Gregorčičevo proslavo

priredi v sredo 3. t. m. prosvetno društvo «Vojka Šmuc» v svojih prostorih v Vicolo Ospedale Militare 23 ob 20. uri.

DAROVI IN PRISPEVKI

Ob srebrni poroki tov. Polde in Karla Hreščak je omizje darovalo 2500 lir za Dijaško matico.

Namesto cvetja na grob pok. Marice Olge Pahorjeve daruje družina Kariš 1000 lir za otroško božičnico.

Nameščenci UIVOD-a dodatni prispevek 650 lir za otroško božičnico.

Darovi za popravilo prosvetnega doma na Opčinah

Mrzek Andrej je daroval 5000, R. Križ 2000 lir, Pevsko društvo «Zvon» 3000 lir. Po 1000 lir: Malalan Karel, Kapun Nada; po 800: Wilhelm Dolfi; po 500: Vremec Angel, Skrlavaj Marija, Sosič Ivan, Hreščak Ivan, Stopar, Bratina, Suligoj Danilo, Suligoj Milo, Vaclik Matija, Daneu Leopold, Hrovatin Anton, Rauber Josip, Sosič Natalija, Pahor Just, Kranjc Franc in Guštin Jožef. Po 300: Kralj Angel, Potočnik Francka; Vremec Aleksandra 350 lir; po 250: Sajna Alban, Rebec Marijo; po 200: Sosič Franc, Sosič Marčelo, Daneu Andrej, Antončič Franc, Spanger Srečko; po 100: Kalin Ivan, Živec Valerija, Ferluga Marija, Ferluga Justina, Daneu Jernej, Sosič Ivan, Skrlavaj Pepka, Kete Anica, Skrlavaj Miro, Hrovatin Drago, Botesini Anica, Sosič Rudi, Sosič Pepi, Sosič Karel 65 lir; po 50: Bole Erminja, Skrlavaj Anita, Kobec Ema, Skrlavaj Franc, Vremec Marija, Sosič Valentin, Hrovatin Lado. Skupno 22.665 lir.

Za otroško božičnico 1947

daruje družina Kariž v spomin pok. Marice Pahorjeve 1000 lir.

Za sirote padlih partizanov

daruje družina Sabadin v spomin Sabadina Glavka ob rojstnem dnevu 500 lir.

Odg. urednik DUSAN HREŠCAK
Tisk Stabilimento Tip. Triestino

Ob 40-letnici poroke
MARIJE
in
FRANCA ŽERJALA
želijo OTROCI, ZETJE in NEVESTE ter VNUKI še mnogo let sreče in veselja.
Sv. Križ pri Trstu 30.11.1947.

PROSVETNO DRUSTVO V ROJANU obvešča pevce pevskega odseka, da bo danes, v torek 2. decembra ob 8. uri zvečer
REDNA VAJA NA GRETI.

Pripravljalni odbor goriškega okraja avto-moto sekcije, tehnike, športa sklicuje
OBČNI ZBOR
v nedeljo 7. t. m. ob 10. uri dopoldne v Solkanu v prostorih Doma kulture.
Vabimo vse ljubitelje tega športa, naj se udeleže sestanka, na katerem bomo izvolili upravni odbor.

DEŽNI PLAŠČI
OBLEKE, HLAČE, PLAŠČI
V VELIKI IZBIRI PO NAJUGODNEJSIH CENAH V
Magazzini del Corso - Trst
CORSO 1 - PIAZZA DELLA BORSA (Galleria A. Protti)

Otroška božičnica 1947

V prid človekoljubni akciji za otroško božičnico 1947 pripravljajo po vseh naših krožkih darila. Pričujoča slika nam prikazuje požrtvovalne tovarišice in tovariše iz krožka «Vojka Šmuc», ki bodo s svojimi izdelki razveselili za božič naše revne otroke.

FIZKULTURA

Drzen skok Magdalene

Neodigrana tekma med Sv. Ano in Škednjem: Magdalena zasede prvo mesto v lestvici

Dež je padal in ni se zmenil za nervozne igralce Sv. Ane in Škednja. Tudi vreme ni hotelo, da bi šele v sedmem dnevu tekmovanja prišlo do odkritja, katero moštvo je močnejše: Sv. Ana ali Škedenj. Tekma je bila zaradi premočenega terena, oziroma bolje rečeno, zaradi morja blata in neprestanega deževanja prenešena na kasnejši čas. Toda dež je prenehal. Vsa srečna se je Magdalena spustila v borbo s Pristaniščniki, ki so bili v nedeljo v izredni kondiciji ter so kljub temu podlegli, ne toliko Magdaleni, kakor njeni izredni sreči. Nesrečni Rojan, katerega, pravici na ljubo povedano, ga ni bilo spoznati, je moral boljšemu moštvu Koštalunge prepustiti obe točki in njemu so sledili še Dreher, Montebello in Ponziana, ki se je kratko malo udala Strojni tovarni. Kaj jih je prisililo k temu? Strah pred Strojno tovarno ali slabo vreme? Vendar športno to nikakor ni. Pač popolnoma pravičen je neodločen izid tekme med Miljami in Auroro, medtem ko je Nabrežina zopet pošteno zaigrala in odpravila močno in izredno borbeno moštvo Ižole z eno samo točko domov.

Izidi nedeljskih tekem so sledeči:

Prvenstvo STO-ja: Koštalunga-Rojan 3:1; Umag-Dreher 3:1; Milje-Aurora 2:2; Piran-Montebello 2:0; Magdalena-Pristaniščniki 1:0; Strojna tovarna-Ponziana 2:0.

Okrožno nogometno prvenstvo: Proletar-Bolniška blagajna 2:0; Sv. Vid-Vesna 4:0; OMMSA-Tiskarji 2:1; tekme Greta-Aquila, Sv. Marko-Arzenal, Škorklja-Kolonja in Primorje P. K.-Col so bile zaradi slabega vremena odpovedane.

Istrsko nogometno prvenstvo: Partizan-Meduza 7:1; Zaščita-Aurora B 2:1; Umag B-Olimpia 2:1; Brtonilje-Rdeča zvezda 2:0; Novi grad-Florentia 3:0; Ižola B-Petrovlja 5:0.

KOŠARKA

Col-Škedenj 19:13 (2:7) in Rinaldi-Magdalena 15:10 edine tekme dneva

V nedeljo zjutraj sta se na igrišču DSZ srečale prvič v svojem športnem življenju dve škedenjski moštvi košarke: Col-Škedenj. V prvem polčasu je Škedenj zaigral z vsemi močmi ter je zmagoval, toda v drugem polčasu se je moštvo Cola prebudilo ter doseglo pričakovano in zasluženo zmago.

Druga tekma dneva je bilo srečanje med ženskima ekipama Rinaldija in Magdalene, ki se je končala z zmago prve. Vendar je treba priznati, da je ekipa Magdalene pričela igrati bolj tehnično in postaja polagoma nevaren tekmec Rinaldiju.

Izreden uspeh «teka okoli Sv. Alojzija»

Zares veliko število atletov se je odzvalo prireditvi športnega društva Sv. Alojzija. Tako moški kakor ženski tekmovalci so dokazali s tem, da imamo še mnogo ljudi, ki bi z resnim treningom dosegli izredne rezultate, ker so obe progi pretekli z vidno lahkoto. Izid nedeljskega tekmovanja je sledeč: moški — 1200 m: 1. Pilar Ferruccio 3'33"6 (Sv. Alojz), 2. Businelli E. 3'37"9 (Pristaniščniki), 3. Schillani Claudio 3'38"6 (SK Sv. Ivan), 4. Govorčin Graziano 3'39" (SK Sv. Ivan), 5. Vetri Stellio (SK Sv. Ivan). Ženske — 600 m: 1. Misculin Liliana 2'4"1 (Sv. Alojz), 2. Zuljan Corinna 2'8"5 (Rinaldi), 3. Sessi Marcela 2'25" (Sv. Vid), 4. Bearzot Daria 2'28"5 (Sv. Alojz), 5. Kris Giorgina (Sv. Alojz).

Triestina premagala Fiorentino in zasedla šesto mesto v lestvici

Izidi nedeljskih tekem za prvenstvo italijanske A-lige so sledeči: Triestina-Fiorentina 1:0; Sampdoria-Napoli 2:1; Lucchese-Milan 0:0; Pro Patria-Genoa 3:2; Salernitana-Modena 1:0; Inter-Bari; Alessandria-Torino 2:2; Lazio-Atalanta 1:1; Vicenza-Roma 1:1; Bologna-Livorno 4:1.

Obvestila

Odsek za odbojko pri ZDTV sporoča, da so bile tekme za pokal ZDTV v nedeljo odpovedane zaradi slabega vremena.

KONSTANTIN SIMONOV

Obisk v Pulju

II.

Pri tem sem šel do skrajnosti predvsem v poudarjanju neprikladnosti takih zahtev, toda pri tem lahko razumemo, kako so na to odgovorili in občutili Hrvati, ko so jim govorili, da so ta mesta italijanska in ko so jim končno odstopili mesto Pulj po dolgem zavlačevanju. Sedaj je jasno, da je to zavlačevanje bilo samo razlog, da bi lahko mesto «slekli do golega» in ga «očistili» do kraja.

Prispel sem v Pulj nekoliko dni pred odhodom angleških in ameriških čet in prevzema mesta po jugoslovanskih oblasteh.

Lep sončni dan, prekrasno plavo in tiho Jadransko morje, milo sonce, božanska priroda ter opustošeno, uničeno in do cinične odvratnosti okradeno mesto. Že preje sem naredil iz beležnice splošen opis slike tega kraja. Ostane še nekaj poedinosti.

Starinsko gledališče. Vstopim. Zavesa raztrgana, oder pust. Kulise, dekoracije, svetlobne inštalacije, vse je razrušeno, sneto in odvlečeno. Parter je na pol gol, vsi sedeži odnešeni, v dvorani je samo nekoliko vrst stolic raznih velikosti, ki so bile pripravljene za neko skupščino.

Kino v ulici Castropola. Platna ni. Parket je ves uničen. Zavese po zidovih so raztrgane, naslanjači odnešeni, vrata sneta. V razrušeni čakalnici visi samo na pol raztrgan plakat, reklama filma o Zolaju. Bradati Zola žalostno gleda to okolico. Zanimivo bi bilo, kaj bi on rekel, če bi to v resnici videl? Toda, ali ni vseeno, kaj bi rekel?

Občinski otroški dom v ul. Giovanni Grion. Ista slika: Uničeni parket, razbite šipe, pokvarjeni zidovi. Sicer pa, to se polagoma popravlja. Delavci, ki so ostali v mestu, Hrvati in Italijani, so pred dvema dnevoma pričeli popravljati dom. Tu in tam belijo zidove in vstavljajo nove šipe. Čez meseo dni bodo tu zopet odprli otroški dom.

Ulica Del Mandracchio, bivši hotel Riviera, za tem jetnišnica in končno vojašnica angleških okupacijskih čet. Vse je odnešeno, prazno, umazano, razbito. Zunanji zidovi so umazani od saj.

Se veliko je takih hiš: bolnica, lekarna, gostilna, kino, še lekarna, društveni prostori, mestne ustanove in podjetja, šole, vse je opustošeno.

V glavni ulici mesta kipijo visoko v nebo stare rimske razvaline. Pred nedavnim so se te veličastne razvaline ostro odražale od živega in bučnega mesta. Toda sedaj se je mesto zaradi milostljive prisotnosti Angležev, spremenilo in se prekrasno ujema s temi starodavnimi razvalinami.

Kaj hočemo, tehnika napreduje.

Čas je v tisoč letih razrušil starodavne zgradbe. Angleški «kulturtregerji» so spremenili mesta v razvaline v enem letu.

Vse to ne pišem iz strahu za usodo Pulja. Nasprotno, sem popolnoma miren zaradi bodočnosti tega mesta. Zopet bomo videli v tem mestu parkete in šipe in vrata in medene kljuke, nova kinematografska platna in nove naslanjače v gledališču, nove cevi za centralno kurjavo, zdravila v lekarnah, nove klopi v šolah in posteljice v otroških domovih. Delovni narod Jugoslavije bo znova dvignil to mesto po angleški okupaciji z istim uspehom, s katerim obnavljajo svojo po nemški okupaciji opustošeno zemljo. O tem sem globoko prepričan, čeprav to ne bo lahko delo.

Ne bom omenjal na široko raznih burnih in včasih krvavih dogodkov, ki so se dogajali v mestu, ko je bilo pod kontrolo angleških vojaških oblasti in angleške policije.

Ne bom govoril zaradi tega, ker je koncem koncev samo del nečesa mnogo važnejšega, splošnega.

*In to glavno obstaja v sledečem: ko se je v pričetku pokazalo, da bodo morali jugoslovansko mesto Pulj vrniti onemu, kateremu tudi pripada, t. j. Jugoslaviji, in ko je po ratifikaciji mirovne pogodbe postalo jasno, da se ne more spremeniti ničesar več in da se bo mesto moralo v najkrajšem času izročiti jugoslovansk